

Az állategészségügyi tudományos kutató munka koordinálása a Varsói Szerződéshez tartozó tagállamok hadseregeiben

Dr. Bagi János ó.-alezredes

Korunkban, a tudomány és a technika széles körű és intenzív fejlődésének, a mélyreható társadalmi változásoknak időszakában az együttműködés minden területen alapvető követelmény. Ez érvényesül politikai, társadalmi, gazdasági és katonai vonatkozásban és nem utolsó sorban a tudomány minden ágában is.

A tudomány is egyre inkább nemzetközivé válik, mind a kutatásban, mind az alkalmazásban. Az emberiség nagy problémáinak megoldását; az emberi életkor határának kitolását, a megfelelő és elegendő élelmezési anyagok biztosítását, korszerű háború esetén az emberiség túlélésének és az élet újrakezdésének feltételeit, lehetőségeit megteremteni nemzetközi együttműködés nélkül lehetetlen.

Az együttműködés különösen szükségszerűen jelentkezik a tudomány új ágazataiban és az alkalmazás területén egyre bővülő profilú szakterületeken. Az állatorvosok tevékenysége is ebbe a kategóriába tartozik, hiszen az állategészségügyi szolgálatokkal szemben támasztott szakmai és társadalmi igény az utóbbi időben jelentősen megváltozott.

Az állategészségüggyel, az állatorvosok munkájával szemben megnőtt, szélesedett a tudományos elméleti és gyakorlati igény, bővültek a tevékenységi lehetőségek, új szakágazatok alakultak és fejlődtek, nőtt a szakemberek részére rendelkezésre álló — a tudományos kutatások eredményeként jelentkező — elméleti és gyakorlati módszerek, műszerek, eszközök és berendezések alkalmazásának, használatának lehetősége. Az állategészségügyi tevékenység az élelmiszertermelés és a járványmegelőzés fontos tényezőjévé vált.

Az állatorvosok szakmai tevékenysége lényegesen megváltozott. Változott az állatorvosok tevékenységének jellege és bővült annak terjedelme. Az állatorvosok munkája sokkal inkább „homocentricus” lett, s a tevékenység elsőrendű törekvése az állati eredetű élelmiszerek, a táplálkozás szempontjából nélkülözhetetlen, értékes állati fehérjék termelésének biztosítása, és a korszerű járványvédelmi intézkedésekkel a közegészségügyi

helyzet javítása, a fertőző emberi és állati megbetegedések megelőzése, a személyi állomány egészségének megóvása.

Az így megnövekedett feladatokra csak széles körű együttműködéssel, a feladatok ésszerű megosztásával, koordinálásával lehet felkészülni. A jó együttműködés segíti az eredmények mielőbbi elérését, s csökkenti az anyagi és szellemi beruházásokat, eredményesebbé teszi a szellemi tőkét.

Míg a kutatások terén az együttműködés általában fakultatív, addig az eredmények alkalmazása bizonyos területeken már kötelező jelleggel jelentkezik. Ezt parancsolja a fejlődés, s ezt írják elő állami és társadalmi törvények is. Ez korunk integrációs törekvéseinek szakában törvényszerű.

A tudományos együttműködés a különböző társadalmi rendszerű országok között is lehetséges, de az azonos társadalmi formájú, szövetséges államok között ez nélkülözhetetlen.

Igy alakult ki a Varsói Szerződéshez tartozó tagállamok hadseregeinek különböző szolgálatai között is a tudományos-kutató és gyakorlati munkát egyeztető, koordináló tevékenység. Nem nélkülözhetik ezt az együttműködést az állatorvosok, az egyes hadsereg állategészségügyi szolgálatai sem.

A Varsói Szerződéshez tartozó tagállamok hadseregei állategészségügyi szolgálatainak vezetői első ízben Prágában, 1966 októberében tartották meg a katonai állategészségügyi tudományos-kutató munkát összehangoló értekezletet. Ezen az értekezleten a tagállamok hadseregeinek képviselői megállapodtak, hogy a tudományos erővel és eszközökkel való takarékoság érdekében a kétoldalú megbeszélésekről áttérnek a tudományos-kutató munka többoldalú megtárgyalására. Ezt követően az a rendszer alakult ki, hogy kétévenként rendezik meg a Varsói Szerződéshez tartozó tagállamok hadseregei állategészségügyi szolgálatainak koordinációs értekezletét.

Az állategészségügyi szolgálatok által koordinált tudományos-kutató munka eredményeiről az 1970. évi varsói értekezleten szerzett tapasztalatokról és a feladatokról az alábbiakban számolunk be.

A varsói értekezlet, folytatva az előző tanácskozások gyakorlatát, három főbb témakörben foglalkozott a katonai állategészségügyi tudományos-kutató munkával:

I. A katonai állategészségügyi szolgálatokra háruló feladatok és azok végrehajtásának megszervezése a korszerű háborúban.

II. A kapitalista országok állategészségügyi szolgálatainak szervezése, a szolgálatokra háruló feladatok.

III. A tömegpusztító fegyverek hatása a vágásra kerülő élőállatokra, az állati eredetű élelmiszerekre, azok fogyaszthatóságának elbírálása.

Ez utóbbi témakörön belül az alábbi kérdések kerültek megtárgyalásra:

— Az állategészségügyi szolgálat feladatai a tömegpusztulási gócban, a tömegpusztító fegyverek hatásának kitett területeken.

— A heveny sugárbetegség diagnosztizálása, terápiája, a sugár-sérült állatok termékei felhasználásának állategészségügyi szabályai.

— Az állatok vágás előtti vizsgálatának, a vágás és a hasítás végrehajtásának szabályai, a termékek állatorvosi vizsgálatának követelményei a tömegpusztító fegyverek alkalmazásának viszonyai között.

— Az állategészségügyi mentesítés követelményei és módszerei.

— Hatékony antidótum terápia kidolgozása, az organophosphat mérgező anyagokkal szennyezett, illetve mérgezett állatok részére.

— A biológiai harcanyagok gyors diagnosztikai meghatározásának módszerei és eszközei tábori viszonyok között.

— A hadsereg, illetve front állategészségügyi osztag és mozgó állategészségügyi laboratóriumok szervezése, feladataik meghatározása.

Az értekezlet alapvető célja az volt, hogy biztosítsa a Varsói Szerződéshez tartozó tagállamok hadseregeiben és az országvédelemben a személyi állomány egészségvédelmét szolgáló állategészségügyi feladatok végrehajtásának jobb megszervezését, a katonai állategészségügyi szolgálatok kapcsolatainak további fejlesztését, az információs lehetőségek bővítését, a tudományos-kutató munka hatékonyabb összehangolását, az együttműködés további fejlesztését az állategészségügyi biztosítás megszervezésében.

Az értekezlet megállapítása szerint a tagállamok katonai állategészségügyi szolgálatai az elmúlt 2 évben érték el eredményeket a felsorolt témakörökben, a tudományos-kutató munka eredményeit kölcsönösen felhasználják a háborús állategészségügyi szolgálat feladatainak meghatározásában és az állategészségügyi biztosítás megtervezésében.

A katonai állategészségügyi szolgálatok szervezetileg erősödtek, feladataik — melyek alapvető követelménye a személyi állomány egészsége megóvásának elősegítése, a járványhelyzet mindenkor javítása, a biológiailag teljesértékű, fertőzésektől, sugár- és vegyi szennyeződésektől, károsodásoktól mentes állati eredetű termékek biztosítása — kibővültek, de ugyanakkor jobban körül határolódtak. Kifejezett fejlődés tapasztalható a kapitalista országok állategészségügyi szolgálatainak szervezésében.

Az értekezlet elfogadta, hogy a tömegpusztító fegyverek alkalmazása esetén jelentkező állategészségügyi feladatok megoldására az állategészségügyi szolgálatok képviselői javasolják előljáró parancsnokságaik felé a hadsereg, illetve front viszonylatában működő tábori állategészségügyi szolgálatok megszervezésének szükségességét.

Az értekezlet állást foglalt amellet, hogy az állategészségügyi biztosítás realisabb és céltudatosabb megszervezése érdekében, az erővel és eszközökkel való takarékosabb gazdálkodás, a hatékonyabb tevékenykedés, a szorosabb együttműködés biztosítása érdekében továbbra is fokozni kell a tudományos-kutatói tevékenység koordinálását, s növelni és segíteni kell a baráti államok hadseregei állategészségügyi szolgálatai között az információs, konzultációs lehetőséget.

A tanácskozás megerősítette az állategészségügyi tudományos-kutató munkát koordináló értekezlet kétévenként történő megtartásának szükségességét.

Megvitatta és elfogadta az 1970—72. évre szóló tudományos kutatási tervet, mely folytatása, továbbfejlesztése az előző tudományos kutatási témáknak.

Az értekezés munkája, a tagállamok állategészségügyi szolgálatainak megismerése, a kapcsolatok megteremtése és továbbfejlesztése jónak, hasznosnak mondható. A szerzett tapasztalatok, a tudományos-kutató munkában eddig elért eredmények a Magyar Néphadseregben is eredménnyel alkalmazhatók, használhatók. A tudományos-kutató munka koordinálásában való részvételünk, a szövetséges hadseregekben elért eredmények felhasználása hadtápbiztosításunk érdekében szükségyszerű.

Következtetésként megállapítható, hogy korszerű háborúban, tömegpusztító fegyverek alkalmazásának viszonyai között a személyi állomány egészségvédelmének és a fertőzés mentes élelmezés biztosításának részeként jelentkező állategészségügyi feladatok ellátása, a tudományos kutató munka eredményeinek alkalmazása, a folyamatos felkészülés, a speciális továbbképzés, a jól működő tábori állategészségügyi intézetek megszervezése, anyagi eszközeinek biztosítása, a baráti államokkal való szorosabb kapcsolat megteremtése, a tudományos-kutató munka ésszerű koordinálása nélkül nem biztosítható. Ez minden nemzet hadseregére egyaránt érvényes, s a kis országok részére alapvető követelmény.